

Handläggare
Kajsa Rydergård
Telefon: 08-508 319 44

Till
Kulturnämnden
2021-11-16

Handlingsplan för hållbar plastanvändning 2022-2026. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kulturnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Lena Nilsson
Administrativ chef
Kulturförvaltningen

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har tagit fram ett förslag till Handlingsplan för hållbar plastanvändning 2022-2026. Handlingsplanen är ett av flera styrdokument som föreslår åtgärder för att staden ska uppnå målen i stadens miljöprogram 2020-2023. Handlingsplanen redogör för fakta om plast och plastanvändning, analyserar stadens plastanvändning, slår fast en plaststrategi för staden och föreslår 14 åtgärder för att skapa en hållbar plastanvändning.

Kulturförvaltningen ser positivt på att de synpunkter som förvaltningen förde fram under den föregående remissrundan har arbetats in i det nya förslaget. Det gäller framför allt hur förvaltningen på bästa sätt kan se till att det finns möjligheter att källsortera i de lokaler som förvaltningen hyr av staden eller av externa hyresvärdar. I övrigt lyfter kulturförvaltningen fram arbetet med Materialmagasinet som ett gott exempel på arbete med återbruk.

Ärendet

Miljöförvaltningen har tagit fram ett förslag till Handlingsplan för hållbar plastanvändning 2022-2026. Handlingsplanen är ett av flera styrdokument som föreslår åtgärder för att staden ska uppnå målen i stadens miljöprogram 2020-2023. Handlingsplanen redogör för fakta om plast och plastanvändning, analyserar stadens plastanvändning, slår fast en plaststrategi för staden och föreslår 14 åtgärder för att skapa en hållbar plastanvändning.

Plaststrategin utgår från plastens hela livscykeln genom inköp, användning och avfallshantering. Den omfattar all plast, det vill säga både produkter och material samt förpackningar och emballage.

Kulturnämnden är, tillsammans med samtliga stadens nämnder och bolag, ansvarig för följande åtgärder:

- Kravställa smart hantering av soppsåsar
- Följa stadens plaststrategi vid användning av förbrukningsartiklar
- Möjliggöra källsortering av plastförpackningar

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa staben vid kulturförvaltningen. Kulturförvaltningen har besvarat en kontorsremiss av en tidigare version av handlingsplanen.

Förvaltningens synpunkter

Kulturförvaltningen ser positivt på att de synpunkter som förvaltningen förde fram under den föregående remissrundan har arbetats in i det nya förslaget. Det gäller framför allt hur förvaltningen på bästa sätt kan se till att det finns möjligheter att källsortera i de lokaler som förvaltningen hyr av staden eller av externa hyresvärdar.

Inköp, användning och återvinning av förbrukningsartiklar

Handlingsplanen föreslår att stadens samtliga nämnder och bolag ska följa stadens plaststrategi vid användning av förbrukningsartiklar (2.2). Kulturförvaltningen ser möjligheter att minska användning av plast i form av kontorsprodukter så som plastfickor, pennor, laminering av papper m.m. Förvaltningen köper också in bild- och formmaterial som används framför allt i Kulturskolans och bibliotekens pedagogiska verksamhet för omkring 300 tkr per år. Det är svårt att veta hur stor andel av dessa som består av plast.

De flesta av förvaltningens inköp av varor görs genom avrop från stadens centrala ramavtal. Därför är det viktigt att ramavtalen och inköpssystemet vägleder beställarna att göra rätt val. Det samma gäller för att ställa krav på leverantörernas val av emballage vid upphandling av ramavtal.

Kulturförvaltningen efterfrågar uppföljning av att inköp och användning av engångsartiklar i plast faktiskt minskar. Utan en sådan uppföljning blir det svårt att säga att handlingsplanens aktiviteter har genomförts. Förslagsvis bör uppföljningen göras

centralt i staden tillsammans med de upphandlade leverantörerna. Det vore också bra med en checklista att använda vid lokala miljöronder för att följa upp aktiviteterna i handlingsplanen.

Handlingsplanen föreslår att stadens samtliga förvaltningar ska kravställa smart hantering av soppsåsar (1.3). Åtgärden ska minska användningen av plast till avfallspåsar, både genom att använda avfallspåsar i andra material än plast/återvunnen plast och genom att se över om en avfallspåse verkligen behövs. Här finns möjlighet att både ställa krav vid upphandling av lokalvårdstjänster, alternativt att förvaltningen själv avropar soppsåsarna från stadens ramavtal och på så vis säkerställer att påsar i återvunnen plast används. Kulturförvaltningen anser att förslaget är bra och kommer att få stor effekt med tanke på den stora mängd plast som går åt till avfallspåsar.

Vidare föreslår handlingsplanen att miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ta fram målgruppsanpassat kommunikationsmaterial till stadens verksamhet om hur de kan bidra till en hållbar plastanvändning. Det är en viktig del i arbetet, och kulturförvaltningen ser fram emot att börja använda materialet i verksamheterna. Exempel på kommunikationsmaterial som kan behövas är informationsskyltar att sätta upp i exempelvis materialförråd och vid återvinningskärl, som med konkreta exempel hjälper besökare och personal att välja och sortera rätt.

Kulturförvaltningen ser en utmaning i att tillhandahålla källsortering i förvaltningens publika lokaler. Här kommer kommunikationsmaterialet vara väldigt viktigt för att på ett pedagogiskt sätt förklara hur materialen ska sorteras, men också att förvaltningens hyresvärdar erbjuder lämpliga ytor för källsortering.

Slutligen anser kulturförvaltningen att en ökad digitalisering indirekt kan bidra till att behovet av plastartiklar, t.ex. plastfickor och pennor, minskar. En förutsättning är att staden erbjuder lösningar för exempelvis digitala personalakter, elektroniska underskrifter av avtal m.m.

Avfallshantering vid evenemang

Kulturnämnden har fått ett uppdrag i budget för 2022 att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Business Region AB verka för att stadens evenemang är socialt och miljömässigt hållbara, bland annat genom minskning av plastprodukter och förstärkt avfallshantering och återvinning. Därtill har kulturnämnden ett uppdrag att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen utreda möjligheten att alla större evenemang på stadens mark inför gemensamma

pantsystem för dricksglas. Kulturförvaltningen ser att dessa uppdrag knyter an till handlingsplanens åtgärdsförslag, framför allt gällande att återvinna plastartiklar.

Hållbar plastanvändning inom byggsektorn

Handlingsplanen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden ska undersöka och ta fram förslag på riktade åtgärder och krav för en mer hållbar plastanvändning inom byggsektorn (2.3). Här vill kulturförvaltningen lyfta fram Materialmagasinet; en samverkan mellan kulturinstitutioner i Stockholm som etablerats för att ta vara på och återanvända material från utställningsproduktioner, scenografi och dekor. I skrivandets stund finns återbrukade produkter av bland annat plexiglas, frigolit och skumplast att beställa för avhämtning i Materialmagasinets lokaler i Ulvsunda. Kulturförvaltningen delar gärna med sig av erfarenheter från arbetet med Materialmagasinet.

Bilagor

1. Remiss av Handlingsplan för hållbar plastanvändning (KS 2021/1121). Remisstid 2021-11-30